

Практичне заняття № 5. Лексичний склад української мови. Його застосування у педагогічній комунікації.

План:

1. Слово, його лексичне значення. Синоніми, антоніми, пароніми у професійному мовленні педагога.
2. Книжні й іншомовні слова у професійній лексиці. Проблема національного і запозиченого в мові.
3. Активна і пасивна лексика в професійному спілкуванні.
4. Точність та чистота фахового мовлення. Мовні штампи. Канцеляризми.
5. Фразеологія професійного мовлення педагога.
6. Терміни, їх роль у професійному мовленні педагога.
7. Іншомовні терміни у фаховій термінології педагога.

Завдання 1.

Прочитайте словосполучення, з'ясуйте, чому вони є неправильними.

Двічі дублювати вислів, вільна вакансія, меморіальний пам'ятник, мемуарні спогади, пам'ятний сувенір, народний фольклор, перший дебют, соціальне суспільство, дисертаційне дослідження, написати свою автобіографію, аграрна земля, гуманна людяність, преїскурант цін, у травні місяці, повний аншлаг, бурхливі овації, сам особисто.

Завдання 2.

Виокреміть з-поміж поданих багатозначні слова. Користуючись тлумачним словником, встановіть їх значення та значення однозначних слів.

Товариство, малий, належний, братися, будувати, виставляти, зручний, круглий, залізний, іти, гіркий, теорія, дієслово, вигук, знищувати, знати, шлях, вільний, гомоніти, весна, садочок, зелений, крутий, психологія.

Завдання 3.

З'ясуйте лексичне значення слів. Складіть із ними словосполучення.

Квиток - білет, вартувати - стерегти, виключити - вимкнути, відношення - відносисни - взаємини - стосунки, військовий - воєнний, вірно - правильно, поступати - вступати, замісник - заступник, здатний - здібний, любий - кожний - будь-який, музикальний - музичний, неділя - тиждень, об'єм - обсяг, освітлений - освічений, пара - кількка, путати- плутати, прізвище - фамілія, рахувати - вважати, терпіння - терпелівість, хресний - хрещений, ящик - скринька - шухляда.

Завдання 4.

Визначіть, чи однакові значення мають слова, наведені у парах слів. Напишіть твір, використавши деякі пари наведених слів.

Гуманний - гаманітарний, закінчити - завершити, заступник - замісник, вислухати - заслухати, відвідати - провідати, письменний - грамотний, наголосити - підкреслити, здатний - здібний, присвоювати - привласнювати, комунікативний - комунікаційний, дружний - дружній, адрес - адреса,

тактовний – тактичний, сподіватися – надіятися, впливати – витікати, відчинити – відкрити, пам’ятка – пам’ятник, корисливий – корисний, адресант – адресат, тепер – зараз, передплата – підписка, заважати – мішати.

Завдання 5.

Запишіть на місцях пропусків у реченнях один із наведених синонімів.

1. У виконанні цього завдання активну участь повинні ... всі члени колективу (брати, прийняти, взяти).
2. Відповідно до угоди ви повинні ... за навчання до початку наступного семестру (заплатити, сплатити, оплатити).
3. Відповідно до ухвали, комісія ... перевірку деяких факультетів Університету (здійснити, зробити).
4. Просимо ... нам інформацію про зміни умов договору (вислати, прислати, надіслати, послати).

Завдання 6.

Складіть синонімічні ряди з поданих фразеологізмів, визначіть значення, яке їх об’єднує.

Залити за шкуру сала, ні се ні те, ні сіре ні чорне, як оселедці в бочці, очима стріляти, підбивати клинці, ні в тин ні в ворота, яблуку ніде впасти, бісики пускати, ні риба ні м’ясо, допекти до живого, голці ніде впасти, смалити халявки, виводити на чисту воду, пальця просунути ніде, зривати маску, ні тпру ні ну, розкрити карти, виводити на сухе, діяти на нерви, плюнути ніде, ні грач ні помагач, вимотувати душу.

Завдання 7.

Відредагуйте речення.

1. Давайте будемо ввічливими.
2. Заслухавши доповідь директора, нам не сподобалися наведені висновки.
3. Дасиш мені можливість дати вірну відповідь.
4. Студентами написані курсові роботи.
6. Під час обговорення береться до уваги думка кожного.
7. Старости призначаються куратором групи.
9. МОН повідомила про результати проекту.
10. Я хочу додати, що відповідь не повна.
11. Нами була зніційована дана пропозиція.
12. Я тут сижу і мішаю вам проводити урок.